

Ta'lim qonuniyatlarining tamoyillari va prinsiplari

Mubinaxon Abdulxat qizi Arabboyeva

Arabboyevabdulaziz47@gmail.com

Andijon davlat chet tillari instituti

Annotatsiya: Maqolada ta'lim taraqqiyotining shakllanishi va pedagogik faoliyatning nazariy asosini yoritib bergan. AKT vositalarining joriy etilishi, ijodkorlikka asoslangan metodlar keng qo'llanmoqda mazmunida ko'rsatib o'tiladi.

Kalit so'zlar: ta'lim, AKR vositalar, ta'lim qonuniyati, ko'nikma, prinsipl

Principles and principles of educational legislation

Arabboyeva Mubinaxon Abdulxat qizi

Arabboyevabdulaziz47@gmail.com

Andijan State Institute of Foreign Languages

Abstract: The article covers the formation of educational development and the theoretical basis of pedagogical activity. The introduction of ICT tools, methods based on creativity are widely used in the content.

Keywords: education, ICT tools, educational legislation, skills, principles

Ta'lim - bu jamiyat taraqqiyotining asosi, insoniyat bilim va tajribasini yangi avlodlarga yetkazuvchi muhim jarayondir. Har qanday tizimli faoliyat singari, ta'lim ham ma'lum qonuniyatlar asosida olib boriladi. Ushbu qonuniyatlar ta'lim jarayonining samaradorligini ta'minlovchi asosiy tamoyillar va prinsiplar bilan chambarchas bog'liqdir. Ta'lim tamoyillari o'quv jarayonini to'g'ri tashkil etishga, uni metodik va mazmunijihatdan boyitishga xizmat qiladi. Ular pedagogik faoliyatning nazariy asosini tashkil etadi. Ushbu maqolada ta'lim qonuniyatlari, tamoyillari va prinsiplarining mohiyati, ularning o'zaro bog'liqligi va amaliyotdagi o'rni haqida so'z yuritiladi. Shuningdek, zamonaviy ta'lim tizimidagi yondashuvlar hamda ularning pedagogik jarayonga ta'siri yoritiladi.

Ta'lim qonuniyatlari - bu ta'lim jarayonida yuzaga keladigan holatlar, hodisalar va jarayonlar o'rtasidagi doimiy, barqaror aloqalarni ifodalaydi. Ular pedagogik faoliyatda doimo takrorlanadigan, ob'yektiv mavjud bo'lgan munosabatlar majmuidir..Eng asosiy ta'lim qonuniyatlariga quyidagilar kiradi:

- Ijtimoiy buyurtma qonuniyati
- Shaxsning har tomonlama rivojlanish qonuniyati

- Faollik va ongli ishtirok qonuniyati
- Bilimlarning tizimlilik va ketma-ketligi qonuniyati

Tamoyil - bu ta'lim jarayonini tashkil etishda asosiy yo'nalishni belgilovchi umumiy qoidalar, asosiy g'oyalar yig'indisidir. Tamoyillar pedagogik qonuniyatlardan kelib chiqadi va amaliy faoliyatda qo'llanadi. Quyida asosiy ta'lim tamoyillari keltiriladi:

a) Ilmiylik tamoyili

Ta'lim jarayonining ilmiy asosda tashkil etilishini anglatadi. O'quvchilar ilm-fan yutuqlariga asoslangan bilimlarni egallashlari kerak.

b) Tarbiyaviylik tamoyili

Ta'lim jarayoni faqat bilim berish bilan cheklanmay, balki tarbiyaviy vazifalarni ham bajaradi.

c) Onglilik va faoliyat tamoyili

O'quvchilar bilimni anglab, tushunib, faol ishtirok etgan holda egallashlari kerak.

d) Mavjudlik (ko'rgazmalilik) tamoyili

Ko'rgazmalilik vositalari orqali bilim berish samaradorligini oshirishga qaratilgan.

e) Tizimlilik va izchillik tamoyili

Bilimlar izchil, mantiqiy ketma-ketlikda va o'zaro bog'liq holda berilishi lozim.

f) Mustahkamlik tamoyili

Bilim, ko'nikma va malakalar uzoq muddat esda saqlanadigan bo'lishi zarur.

Prinsiplar - bu tamoyillarning amaliy faoliyatdagi ifodasi, ya'ni ta'lim jarayonini tashkil etishda amal qilinadigan qoidalaridir. Ular ko'proq metodik xarakterga ega bo'lib, o'qituvchining kundalik faoliyatida qo'llaniladi.

- Individual yondashuv prinsipi
- Samaradorlik prinsipi
- Moslashuvchanlik prinsipi
- Integratsiya prinsipi
- Innovatsionlik prinsipi

Zamonaviy ta'lim tizimida interaktiv yondashuvlar, AKT vositalarining joriy etilishi, ijodkorlikka asoslangan metodlar keng qo'llanmoqda. Shu sababli, ta'lim tamoyillari ham zamonga mos ravishda qayta talqin qilinmoqda. Masalan, raqamli texnologiyalar asosidagi ta'limda "interaktivlik", "multimediya asosida ko'rgazmalilik", "o'z-o'zini nazorat qilish" tamoyillari oldingi o'ringa chiqmoqda.

Xulosa

Ta'lim qonuniyatlari, tamoyil va prinsiplar - bu pedagogik nazariyaning asosi bo'lib, ular o'qituvchiga o'z faoliyatini ilmiy asosda tashkil etish imkonini beradi. Har bir o'qituvchi ta'lim tamoyillarini yaxshi bilishi va ular asosida o'z metodikasini ishlab chiqishi muhimdir. Zamonaviy dunyoda ta'lim tamoyillari faqat an'anaviy bilim berish

emas, balki shaxsiy rivojlanish, mustaqil fikrlash va innovatsion salohiyatni shakllantirishga qaratilgan.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. G'afurov N. Pedagogika asoslari. - Toshkent: O'qituvchi, 2021.
2. Qodirov A. Pedagogik texnologiyalar. - Toshkent: Fan va texnologiya, 2022.
3. Ziyoyeva G. Ta'lim nazariyasi va metodikasi. - Samarqand, 2020.
4. Interaktiv ta'lim metodlari: uslubiy qo'llanma. - Toshkent: TDPU nashriyoti, 2019.
5. UNESCO ta'lim tamoyillari bo'yicha xalqaro hisobotlar.